

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/217460,Jan-Piwnik-Ponury.html>
26.02.2026, 20:44

Jan Piwnik „Ponury”

16 czerwca 1944 r. w Jewłaszach nad Niemnem w walce z Niemcami zginął Jan Piwnik, legendarny „Ponury” – cichociemny, szef Kedywu Okręgu Radomsko-Kieleckiego AK; dowódca partyzanckich zgrupowań w Górach Świętokrzyskich i oddziału dywersyjnego na Nowogródczyźnie. Dla wielu Polaków „Ponury” stał się bohaterem i symbolem walki z okupantem, a jego brawurowe akcje zostały uznane za wzorcowe i stanowiły podstawę szkolenia jednostek dywersyjnych.

[Armia Krajowa Cichociemni](#)

16.06

Jan Piwnik urodził się 31 sierpnia 1912 r. w Janowicach k. Ostrowca Świętokrzyskiego, całe swoje życie, zarówno w czasie pokoju jak i wojny, podporządkował służbie Ojczyźnie. W latach 1935–1939 służył w Policji Państwowej, gdzie uzyskał stopień aspiranta. W wojnie obronnej 1939 r. dowodził kompanią Grupy Rezerwy Policyjnej, z którą przedostał się na Węgry i został internowany. W marcu 1940 r. uciekł z internowania i dotarł do Francji, skąd ewakuowano go na Wyspy Brytyjskie. Został tam wszechstronnie przeszkolony, a później zrzucony do okupowanej Polski jako cichociemny. Od czerwca 1942 r. dowodził II Odcinkiem wydzielonej organizacji dywersyjnej ZWZ-AK „Wachlarz”. Rok później objął funkcję szefa Kedywu w Okręgu Radomsko-Kieleckim AK. W tym czasie organizował również oddziały partyzanckie, które przyjęły nazwę Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury”. Na początku 1944 r. „Ponury” został odwołany z funkcji, a następnie przydzielony do Okręgu Nowogródzkiego AK. Dowodził VII batalionem 77. Pułku Piechoty AK, który przeprowadził kilkanaście akcji wymierzonych w Niemców. Poległ 16 czerwca 1944 r., podczas zdobywania strażnicy granicznej, w Bohdanach pod Jewłaszami.

Dowiedz się więcej:

- [Biogram: Płk Jan Piwnik ps. „Ponury”, „Donat”, „Jaś”](#)
- [Wystawa: Jan Piwnik „Ponury”](#)
- [Broszura: Jan Piwnik „Ponury”](#)
- [Publikacja: Cichociemni 1941–1945. W 80. rocznicę pierwszego skoku bojowego do Polski](#)
- [Relacja z pogrzebu Jana Piwnika ps. Ponury](#)
- [Ryszard Śmietanka-Kruszelnicki: Wykus i okolice – to nie tylko historia partyzantów mjr. „Ponurego”](#)
- [Marek Jedynak: Pomnik „Ponurego” w Wąchocku](#)
- [Marek Jedynak: Współpraca wsi z oddziałami partyzanckimi AK](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Armia Krajowa, Cichociemni

Biografie

Jan Piwnik „Ponury”

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

ME BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE

Jan Piwnik „Ponury”